

Brașov, 26 Ianuarie v.

Cele două evenimente mari ale săptămânii trecute: alegerea generalului Boulanger și tragicul sfârșit al prințului Rudolf, au rămas aproape fără nici un efect asupra piețelor de bani. La bursa din Londra a scăzut puțin renta ungară în urma șirei despre morțea moștenitorului, căci se temeau că se voru nase încurcături în privința succesiunii la tron, der după ce s'a clarificat starea lucrului, erau să îndreptat cursul rentei ungare.

Linieștea momentană în sinul financiarilor este a se datori mai multă împrejurării că barometrul politic arată încă pace.

Unii omeni, grei la cap, nu voru se'nțelgă de ce suntu de lipsă atâtea înarmări decât e vorba de pace. Ast-feliu i s'a imputat și ministrului-președinte Crispi în camera italiană, că cheltuieste prea mult pentru arme. Crispi a răspuns: „Desarmare și pace suntu vorbe sfinte; der astăzi pacea e imposibilă fără de arme. Voiți să desarmați Italia, când toate celelalte națiuni gemu în arme și cheltuiesc sume colosale pentru înarmări? Acesta n'ar fi o politică serioasă, ci copilărescă.”

O politică serioasă de soiul acesta se vede că facu și împărățiile puternice dela medă-nopțe, Germania și Rusia. Regimentele prusiane și sotniele căzăcesci se totu înmulțesc, acesta însă nu împiedecă pe diplomații din Berlin și Petersburg de a se arăta câtu mai prietenoși unii față cu alții.

Tocmai acuma își facu complimente diarele oficiose prusiane și rusești pentru rezultatele dobândite în timpul din urmă în raporturile ambelor împărății.

Se vede, scrie „Kölnische Zeitung,” că opiniunea publică în Rusia s'a schimbat în favoarea Germaniei, convorbirea prințului Bismarck cu Tarul în Noemvre 1887 și călătoria împăratului Wilhelm la Petersburg în 1888 au contribuit ca Rușii să judece mai nepreocupat asupra politiceii germane și a scopurilor cancelarului german.

„Journal de St. Petersburg”, răspundend Gazetei de Colonia, se felicita, că în Germania se pune atâtea prețu pe opiniunea publică rusescă și constată și elu din parte-și, că Rușii sciu să apretieze atitudine de față a pressei germane, în fine își exprimă dorința ca pressa germană să contribue printr'un limbaj mai moderat la susținerea raporturilor amicale între amândouă împărățiile.

Din aceste complimente ce și-le facu oficioșii prusso-ruși conchide „N. fr. Presse”, că se prepară o apropiare între Germania și Rusia. Amicabilele dispozițiuni ale Rusiei par a se estinde și asupra Austriei. Morțea prințului de coronă Rudolf a fost cu multă simpatie jălită de întreaga pressă rusescă.

De ar puté să dispară numai neîncrederea în intențiunile Rusiei! esclama fôia vienesă plină de îngrijire. Cuvintele frumoșe deșteptă numai pentru momentu mulțămire, decât nu suntu urmate de fapte și de măsură, cari aru vorbi pentru pace. De ce grămădesce Rusia mereu la granițele apusane atâtea grozăvenii de oștire? De ce nu'și retrage de acolo măcaru o parte din trupele sale, ca să peră neîncrederea?...

Lucru greu de explicat în adevăr. Iși va fi dicend pôte și d-lu de Giers ca ministrul-președinte Crispi: a retrage trupele

și a desarma suntu cuvinte sfinte, der adî pacea este imposibilă fără trupe la graniță și fără de arme.

Immormentarea prințului Rudolf.

Marți la orele 4 d. a. anunță sunetul clopotelor începerea ceremoniei funebrele. O mișcare electrică cuprinse masele. Numai cu mare greu puteau susține ordinea soldații ce formau spaliră în toate stradele. Deodată se audiră strigări de comandă, soldații prezentară armele. „Vine împăratul,” își șoptea unul altuia și în adevăr că și sosi într'o trăsură neagră de curte cu doi cai negri. După aceea urmară câteva trăsuri de curte. Deodată se vedu un detașament de husari, după care venea un călăreț de curte, un furir, într'o trăsură de curte și camerierii. Apoi venea un escadron de husari, un călăreț de curte și un furir călare dinaintea unei trăsuri de curte trasă de șese cai și acompaniată de lachei, în care ședeau adjutantul și oficerul de ordonanță alu prințului de coronă. Urmă mareșalul curții prințulu contele Bombelles, într'o trăsură cu 6 cai, după acesta trăsura mulțime de lachei, doi câte doi și apoi erau furiri de curte. Apoi veni carul funebrelu, trasu de șese cai albi, pe care era aședat coștiugul pe patru colone. Coperișul carului funebrelu era în forma de baldachin din lemn frumos sculptat, deasupra purtându coronă archiducală. Coștiugul, acoperit cu unu postavu negru cusut cu fir de aur, fu pus în car. Pe coștiugu era numai coronele familiei împărătesci. De amândouă laturile carului mergeau pagii din Teresianu cu făclii de ceră aprinse și lachei ai curții. Șese gardiști de curte unguși pe cai albi în atile roșii cu șinore de argintu, aternându-le pei de tigris pe umeri, cu calpacu în cap, călăreu în stânga carului; acaste șiruri erau însoțite de gardiști de curte trabanți cu

helebarde și călăreți din garda de curte în tunici verzi cu pâră de calu negru pe coifu. După caru urma unu batalion compus din toate părțile puterii armate, anume din o comaniă de infanterie comună, o comaniă de honveți, o comaniă de marinari și o comaniă de vânători milițieni austriaci. Conductul ilu încheia unu escadron de husari. Stradele pe unde a trecut erau îndesate de lume, pe pița operii se ridicase o tribună. Lamele de gazu ardeau. La porta bisericii Capușinilor coștiugul fu ridicat de lachei, primitu de arhiepiscopul principe Ganglbauer în fruntea preoțimeii și dusu în biserică, ai cărei păreți, altar, podini, estrade erau îmbrăcați cu postavu negru. Împăratul a urmat până'n biserică, a sărutat coștiugul și astfel și-a luat rămasu bun dela fiulul său. După altarului era o cruce mare de aur, înaintea lui catalfalcu îmbrăcatu cu brocatu de aur și încunjurat de 10 candelabre de argintu. Pe cruce și împrejur pe păreți erau însemnele archiducale cu inscripțiunea: „Rudolphus, dux Austriae MDCCCLXXXIX”. La ușile altarului stăteu gardiști de curte trabanți cu helebardele îmbrăcate în zăbranicu și călăreți gardiști, la treptele altarului erau preoți Capușini cu torțe aprinse. Erau de față funcționarii curții în negru, ambasadorii în uniforme, deputațiunile de oficeri dela regimentele germane, alu căroru șefu era prințulu Rudolfu, ministrii comuni și ai ambelor jumătăți ale monarchiei, deputațiunile ambelor parlamente ș. a. Ministrul Tisza era în costum național ungurescu. Intre membrii corpului diplomatic era și trimisul chinezu Hong-Chung, acreditat la Berlin și Viena, în costumul său național oficial, din mătase scumpă și cu o șapcă împodobită cu unu mare nasture, ce o ținu și în biserică pe cap. Era și trimisul japonesu, celu persanu și membrii ambasadei turcesci. Cardinalul Ganglbauer era însoțit de doi episcopi și de numeroși preoți. Cardi-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Poesii poporale din Săcele.

XII.

Frunđuliță leușteanu
Ici în vale coala n dealu
La crășmuța lui Chimanu
Bea Bărganu și cu Boghianu
Și Cristache Roșcovanu
Cu sora lui Casianu.

Frunđuliță ș'olalea
Și din gură așa'mi graia:
„Bea Bărganușu, nu prea bea,
Că'i potera ici-colea.”

„Las' se vie, că nu-mi pasă,
Că sedu cu frații la masă
Și mi-e ocaua plină rasă
Și mănăncu pâne frumôsă,
Și-o găină friptă grasă.”

Pistolele 'su pe ferestră
Durdulița-i plină rasă,
Coda la băltagu mi-i grosă
D'unde-oiu da se'mi folosescă.”

Frunđulenă ș'olalea
Cuventulu nu'mi isprăvea
Și potera că sosea.

„Dă-te Bărganușu legatū
Să nu te ducem stricatū,
C'asa poruncă ne-a datū.”

Verde fôia ș'olalea
Er Bărganușu răspunde:
„De ce se mă dau legatū?
Că nu mă sciu vinovatū,
Nici cu unu spinu dela gardū,
Nici cu mă-ta n'am umblatū,

Cu soru-ta n'am jucatū.”
Verde fôia lemnu mustosū
Ici în vale mai în josū
Este-unu mărū mare prescatū
Nici nu'i mărū, nici nu-i prescatū,
Der Bărganușu intră'n satū.

XIII.

(Din Basarabia.)

Frunđuliță trei smicele
La colțulu grădinei mele
Răsărit'au treilalele
Dună'su verđi ș'una'i albastră
D'acolo'i dragostea noastră.
Boghiau de pomă negră
Alergă bădiță-alergă,
Decă'ti e lelița dragă
Stringe-o'n brațe ș'o desmărdă
Și-i dă gura cum se cade,
Ș'alergă bădiță-alergă,
Decă'ti-i lelița dragă.
O portă cu fustă albă
La gătū tasmăluță dalbă.

XIV

Frunđuliță d'arnăutū
Bunū e vinulū de bėutū
Cu omulū celū cunoscutū,
Der cu celū necunoscutū
Ți-se pune-unu nodū în gătū.
Vinisorū nu tremura,
Că te-oiu bea, nu te-oiu mânca.
Verde fôia d'arnăutū
Totu așa mi-a fostū în gândū
Sēmī vedū pe cumnatulū bėndū.
Sēmī bea vinū de pomă negră
Sē'i dea drumū pe gătū se mērgă
Totișorū că'i bunișorū,

Câte-o lēcă, câte-unu picū
Pân'la degetulū celū micū.
Susū de mână, josū de cotū
Sē se ducă pe gătū totū.
De ce-ași bea și așū mai bea
N'are cine m'ndemna.
De ce-așū bea ș'așū mai cinsti
N'are cine mē pofti.
M'arū pofti surorile
Da'sū prin tôte țerile.
M'arū pofti cumnatele
Da-sū prin tôte satele,
Păharuțu de sticlă mură
Dă'lū la gură se se scură.
Păharuțu de sticlă negră
Dă'lū la gură se ș'alēgă.
Și'n fundulū Paharului
Sănătatea omului

XV

Verde fôia salbă môle
Ș'apuca p'unu drumū la vale
Când mēntelni cu Lėua'n cale,
Ea pe josū și eu călare.
Mē plecai se iau o flóre
Nu fu flóre, ci fu ismă
Toti boerū prinse chizmă. 1)
Prinse chizmă se mē pėrdă
Pentru Lėua cea de trėbă.
Foicică iarbă grasă,
Ce ședī Lėuo mănăpșă?
Frunđuliță ș'o lălea,
Lėuo din pricina ta
Murgulū meu apă nu bea.
Și-lū dusei la o cijmea
Făcū apa că e rea,

Și'lū dusei la o fântână
Făcū apa că nu'i bună,
Ș'arū bea apă strecurată
Dela Lėua din gălėtă.
Strecurată prin basma
C'asa murgulū vrea se bea.
Frunđuliță de mademū
Hai pe Lėua s'o cātămū,
La mănăstireade-unu lemnū.
S'o cātămū s'o blestemămū
Cu blestemū dela ficăți
Juruitū de șepte frați.

XVI

Verde fôia lemnū pelinū
Spune, spune cuoū bėtrănū,
Călusei cândū se furū?
Coea'n dorū de diminėtă
Pe negură și pe cėtă,
Frunđuliță ș'o lălea
Spune, spune turturea,
Când înghiață Dunărea
Ca se trecū și eu pe ea,
Călare pe galbina
Și cu șepte-alătorea;
Verde fôia pelinū
Ieși Marițo la portiță.
Nu potū se viu neiculiță,
Că'mi suge prunculū la țiță
Fi-ți-arū prunculū afurisitū
De câte ori am venitū
Totū cu prunculū mai mințitū.

(Auzite dela Stoica Popea, econonu de vite.)
Satu-lungu, Decemvre 1888.

G. M.

nalii străini ce se aflau în Viena, arhiepiscopi, episcopi, abazi, peste 30 cu toții, erau îmbrăcați în ornate bisericesc de dolii (catifea neagră cu argint și aur, mitre de argint) se aședă de ambelelaturile ale altarului. Înaintea lor corul capelei curții în haine negre.

Decursul ceremoniei e cunoscut pe scurt din telegrama de ieri.

Cunoscutul scriitor *Mauriciu Jokai* scrie despre mărtașii de coroniță Rudolf în alte:

„Ungaria nu putea fi isbită cu olovitură mai îngrozitoare decât acesta....” „Cuvântul e atât de greu încântă nu-l putem transcrie, atât de enorm încât nu-l putem crede.” „...Nici-odată, națiunea ungară n'avea un amic mai sincer; nici-odată descendentul unei dinastii nu și-a adorată patria ca densulul....”

...„Tu ai fost speranța viitorului nostru. Pe tine zideam noi planurile noastre pentru zile mai frumoase și mai glorioase. În tine vedeam noi intrupată fericitul viitor, în care poporele aveau să se îmbrățișeze în frățietate...”

„O! cum aș fi dorit să jertfesc viața mea pentru a răscumpăra pe a ta!... Ce am făcut noi, mare Dumneșule, pentru ca să te rapescă astfel din mijlocul nostru! Ce mai putem noi solicita, aștepta, aspira?”

Jokai încheia un alt articol cu cuvintele:

„Doliul oficial al țerei va dura un an: al meu până la moarte, al istoriei va fi etern.”

Morții din cripta împărătească din Viena.

Cele 113 cosciuge ale membrilor casei împărătești în cripta dela Capușin în Viena sunt un semn vădit despre perirea a tot ce e pământesc. Dela împăratul Mathia și soția sa Ana, mai toți membrii răposați ai casei Habsburg odihnesc la Capușin. Numai în trei cazuri s'a întâmplat o excepție. Împăratul Ferdinand II preferă să fi înmormântat lângă soția sa Ana în pomposul mausoleu din Graț; a doua soție a împăratului Leopold I lăsa să fie îngropată la Dominicani în haina ordinului Dominicanilor. Împărătesa Amalia e înmormântată la Salesiane în Viena.

În cripta împărătească sunt înmormântați până acum 11 împărați și anume: Mathia, Ferdinand III, Leopold I, Iosif I, Carol VI, Francisc I, Iosif II, Leopold II, Francisc II (I). Ferdinand I și împăratul Max din Mexico; mai departe 15 împărătese: Ana, Carolina Augusta, Eleonora, Eleonora Magdalena, Elisabeta Christina, Margaretha Theresia, Maria Ana (1646), Maria Ana (1684), Maria Iosefa, Maria Leopoldina, Maria Luisa de Francia, Maria Ludovica (1762), Maria Ludovica (1816), Maria Teresia (1780), Maria Teresia (1807); apoi un rege roman Ferdinand IV (1654) și două regine: Maria Carolina de Sicilia (1814) și Maria Isabela, soția lui Iosif II (1763); 27 archiduci și 53 archiducese, 2 duci: Albert de Sachsen-Tesch și Francisc Iosif Carol de Reichstadt, 2 principii electorali: Carol Iosif de Lotaringia, arhiepiscopul de Trevir, și un fiu nenumit al principelui electoral Ioan Wilhelm de Pfalza. Mai sunt în cripta inimile împărăteselor Claudia Felicitas și Amalia, inima reginei Maria Ana de Portugalia, al cărei trup e înmormântat la Teresiane (carmelitele desculțe) în Lisabona, er inima și mărtașii sunt aședate lângă archiducesa Henrieta. De altmintealea mărtașii celor înmormântați în regulă în vechia cripta a principilor înaintea altarului la sf. Ștefan și inimile în capela Loretto în biserică curții la St. Augustin. Carolina contesa Fuchs, născută contesa Mollard, pedagoga împărătesei Maria Teresia, a fost în semn de onoare înmormântată în cripta împărătească. După o vechiă stabilire, la espunerea pe catafalcul și la ceremonia înmormen-

tării membrilor casei împărătești, cadavrele lor se pun în cosciuge de lemn. Cosciugele persoanelor regente sunt îmbrăcate cu catifea neagră și cu materie lucrată în argint, apoi împodobite cu ferecături aurite și purtate în laturi două lăcate. Mai înainte erau purtate pe umeri la biserică toate cadavrele curții, numai copii erau duși în car. Dela înmormântarea soției dintău a lui Iosif II, Isabela de Parma, sunt duse în car și cadavrele adulților. În cripta cele două lăcate ale cosciugului se deschid, pater gardianul capușinilor se întrebă de către maresalul curții, dacă în cadavrul ce i-s'a predat recunoșce persoana membrului răposat al casei împărătești. După această recunoșcere se închide érași cosciugul și se predă Capușinilor spre eterna odihnă, cari primesc și una din cele două chei, pe când a doua cheie se păstrează în oficiul maresalului curții. Cosciugul cel de lemn se aședă apoi mai târziu într'unul de metal.

Nenorociri în familia Habsburgilor.

Cu începere dela 1281 și până în prezent, din casa Habsburgilor nu au murit de moarte naturală următorii:

Fiul lui Rudolf I cu numele Hardman, care voind să treacă, dimpreună cu 12 aristocrați dela curte, în apropiere de Schaffhausen pe insula Rheinau, a cădută între ghețuri; era în 20 Decembrie 1281.

Maria de Burgund, fiica lui Carol Curajosul și soția lui Maximilian I, care în 1482, luna Martie, a cădută de pe cal.

Rudolf al II a murit la Praga instantaneu și nici până azi nu se știe din ce cauză.

Fratele său Adalbert a fost omorât în Bruck la 1 Mai 1308 de către Ión, fiul lui Rudolf II.

Sigismund-Francisc episcop de Augsburg a fost otrăvit de către medicul său Agricola.

Enric cel plăcut a cădută prizonier în bătălia dela Mühlhof, și Ión, regele Cehilor l'a chinuit atât de rău în închisoare, că a murit de torturi la 1327.

Leopold al III a murit pe câmpul de luptă la Sempach, bătându-se cu Elvețienii, la 1386.

Alexandru Leopold, fiul lui Leopold al II, a murit în urma unor răni primite cu ocazia unui foc.

Matilda, fiica principelui Albrecht, d'asemeni a murit aprinzându-i-se hainele dintr'un muci de țigară.

Despre Maximilian, împăratul Mexicului, știu toți cum a murit: a fost eroul tragediei dela Querctazo, — împușcat la 1867.

Er despre Rudolf, cel din urmă — se știe de câte-va zile cum și-a avut sfârșitul

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 7 Februarie. Împăratul a dat un *manifest* către popore și un *ordin* de zi pe armată.

Manifestul dice: Cea mai grea lovitură, care a putut isbi inima mea de părinte, pierderea ireparabilă a fiului meu, ne ample de cea mai adâncă jale, pe mine, casa mea și pe credincioșele mele popore. Sgduită până în adâncul inimei, imi plec capul cu umilință dinaintea hotărârii Providenței divine, pe care omul nu o poate pătrunde. Mă rog împreună cu poporele mele către Atotputernicul, ca să-mi dea putere de a nu obose în împlinirea conștiințioasă a datorilor de regent, ci, avându înaintea ochilor aceeași direcțiune, a căreia urmărire firmă și neschimbată este asigurată și pentru viitor cum a fost asigurată până acuma, să stăruiesc cu cre-

dință și cu curagiu necurmat pentru binele general și pentru păstrarea binecuvântărilor păcii. A fost pentru mine o mare mângăere în aceste zile de amară durere sufletească, că mă știu încurajat de simpatia poporelor mele dovedită în toate timpurile și că primesc din toate părțile cele mai mișcătoare manifestări de condolență.

Împăratul mulțumesc apoi poporelor în manifest, er în ordinul de zi mulțumesc armatei.

SCRIRILE ZILEI.

Un misterios caz de moarte. Foile esterne, ca „Münchener neueste Nachrichten” și „Courier de Bruxelles” aduc știrea, că baronesa Vetsera, o frumusețe cunoscută, fiica mai tină a baronei Vetsera născ. Baltazzi, a fost găsită moartă la Baden lângă Viena. Deorece „Münch. neueste Nachr.” a fost confiscată în Viena din pricina acestei scrii, această întâmplare fără îndoială va fi exploatată ca nouă materie pentru versiuni asupra catastrofei din Meyerling.

Conductă cu torțe. Orașenii din Odêrhei au întocmit, la 2 Februarie n., în onorea deputatului Gabriel Ugron un conductă cu torțe pentru vorbirea ce a ținut-o el ca încheiere în contra proiectului de lege militară.

Sărăcia în Ungaria. În zilele trecute gendarmii ungurești au prins la stațiunea căilor ferate de stat Rutka, comit. Turoșului, 16 persoane care porniseră la America, ca să scape de miseria de acasă.

Magistratul din Lugoș. În fine cunoșcem și noul magistrat al Lugoșului. De rușinea Românilor lugoșeni nici nu mai publicăm numele celor aleși, fiind mai toți streini și ocupându cele mai bune posturi, deși Lugoșul e oraș românesc.

Pocale furate. Er dup'amăzi un bocceagiu (negustor ambulant) anume Abracham Zacker oferă giuvaergului de aci Soos Janos să cumpere două pocale de argint aurite, care probabil că sunt furate. Giuvaergul anunță poliția, care arestă pe bocceagiu și-l dete pe mâna judecătoriei penale.

Pentru Academia ungurească. Din Timișoara se știe, că medicul Dr. Winkler Jozsef din Ciocova, care răposă de curând în etate de 70 ani fără a avea succesori, a testat Academiei de științe ungurești 40,000 fl.

Pelerinagiu. „Telegraful român” din Bucuresci spune, că dâmnii din societatea înaltă au hotărât, ca pe timpul marelui post să facă un pelerinagiu la Iași spre a se închina Sfintei Paraschive, patrona Moldovei.

Espulsați din România. Poliția română a espulsat pe un căpitan de Cazaci anume Alexandru Zeț, fost oficer de ordonanță al guvernatorului din Odessa, dice „România.” Zeț se aședase în Turnu-Măgurele și se dădea ca reprezentant al societății ruse de navigațiune „Gagarin”. Prefectul de Teleorman, care lă supraveghia de aproape, a făcut cu un reprezentant al parchetului o perchiștiune domiciliară și a găsit mai multe arme destinate pentru anarhiztii din Serbia și o corespondență întreagă din care s'a dovedit, că Zeț este anarhist sârb și că luca cu alții în potrivea actualei stări de lucruri din Serbia. Împreună cu el au mai fost espulsați trei anarhizti, la cari s'au găsit arme și cari stăteau în corespondență cu căpitanul Zeț.

Bal în Bradu. În favorul fondului bolnavilor dela gimnaziul public român din Bradu și clasele elementare anexate se va da un bal Sâmbătă la 4/16 Februarie 1889 în sala otelului mare de acolo. Intrarea de familie 2 fl., de persoană 1 fl. Inceputul la 8 ore seara. La bal invită: Vasiliu Boneu, președinte. Ștefan Albu, cassar. Petru Rimbașu, secretar. Ofertele marinimose sunt a se adresa cassarului, care se vor primi cu mulțumită și cuita pe calea publicității.

Unirea Valachiei cu Moldova.

„România” scrie următorul prim articol cu data de 24 Ianuarie:

Pentru a treizecea oră Români serbeză astăzi ziua cea mai glorioasă din istoria lor contemporană, și care cu cât se depărtează mai mult de noi prin curgerea anilor, cu atât apare mai măreț ochilor noștri.

Astăzi din două provincii slabe, Români și-au creat o țară puternică, și din două populațiuni nebagate în semă, un popor p opriu de a menține pacea și de a întinde civilizațiunea în Orient.

Astăzi cinci milioane de Români, — de ce prin comunitatea intereselor și prin vocea sângelui, — au depus coróna Basarabilor pe fruntea de mai înainte încununată cu aceea a Dragoșilor.

Astăzi Alexandru Ioan I, alesul Românilor, a spus întregului Univers, că vechiul corp al totalității latine din văile Dunării s'a reincheat pentru a nu se mai disolva în cele mai departate adâncimi ale vécurilor.

Astăzi legiunile din văile Dunării ale divului Traian au dovedit lumii consternate, cum se pôte trece, cu ramura de maslin în mână, preste toate fruntariile și chiar preste crestele munților pentru a face primul pas către unitatea națională, sévirșită la alte nemuri prin valuri de sânge și prin exterminățiune între frați.

Și știți de ce singur nămul românesc în totă Europa a putut opera această minune fără sgduituri și fără vésarea unei picături de sânge frățesc? — Pentru că, — dicea părintele renascerii literaturii române (Eliade Rădulescu) în „Legalitatea” și neperitorul Bolliac în „Trompeta Carpaților”, — toți Români dela Domni țerilor și până la muncitorii cu mâinile, își concentraseră totă gândirea și totă activitatea în idealul unirei Valachiei cu Moldova.

Și în adevăr, pe când micii suverani ai diferitelor stătuțe se opuneau la contopirea Franciei de Nord cu Francia de Miază-zi, la constituirea apoi a micului Piemonte în regat al Italiei și, în fine, la unitatea națională a Germaniei, necesitându astfel recurgeri la forța brutală a ferului, a pusei cu ac și a tunului Krupp, singuri Domni români, — ca fericiti într'u pomenire Barbu Știrbeiu al Valachiei și Grigore-Ghica al Moldovei, — abdicau de bunăvoie la corónile țerilor și, prin memorii adresate Conferinței din Paris, demonstrându comunitatea noastră de limbă, de religie, de caracter și de moravuri, dovedeau că unica archă de mântuire pentru a asigura propășirea națiunii și pacea în Orient, în unirea Moldovei cu Valachia își avea soluțiunea.

Astăzi România n'a numărat la 59 în sinul ei separatiști, începându dela suveranii țerilor și până la cel mai de pe urmă cetățen.

Mai mult încă Nu a fost sacrificiu cât de imens înaintea căruia interesul privat și meschinul să nu se fi subordonat interesului general. probă că, pe când unele orașe din Italia și din Germania protestau contra pagubelor ce le priciniuau unitatea, Iașul singur, leagănul unirei, devenia de bunăvoie

din glorioasă capitală a Moldovei, o simplă reședință de județ.

Etă pentru ce ziua de 24 Ianuarie constituie pentru noi Paștele Naționalității române, și etă pentru ce în toți anii, și chiar și prin cei mai nenorociți organul nostru nu a lipsit de a-i aduce prinosele datorite Santei Invieri.

Intemplări diferite.

Furt. Lui Dumitru Munteanu și lui Ionu Rodeanu, amândoi din Poiana, li-s'au furat, celui dintău 900 fl. dintr'un ladă, celui d'altu doilea 270 fl. dintr'unu scrin. Au fost arestați ca bănuți Peța și Bănățianu, totu din Poiana. Celu dintău a studiatu în Gherla și a comis mai multe furturi. Odată furând unu cal și întrebatu fiindu de ce a furat calul, răspuse: „Nu eu am furat calul, ci calul m'a furat pe mine.“

Sinucidere. Zidarul Olajos György din suburbiul Scheiu în Brașov, s'a spânzurat pe promenada de sus, în vârstă de 74 ani.

O nouă Barbara Ubryk. „Közérdek“ din Aiud comunică din Bucuresc, cercul Roșiei: „Bătrânul lucrator de mine (70 ani) George Todoru își ținea de 16 ani închisă pe soția sa nebună nasc. Maria Jurcă într'o cameră fără ferestă, care avea comunicația cu lumea din afară numai printr'o deschidură de 20 centimetri înaltă. Acesta o făcu elu în înțelegere cu fiu-său și cu noru-sa, cari îi dedeau din timp în timp atăta mâncare, câtu se nu moră. Fisolgăbi-reul a depus la tribunalu ca „corpora delicti“ două sdrențe, ce s'au găsit pe corpul femeii bătrâne de 60 de ani, Celula a fosu sigilată, er nenorocita bătrână adăpostită în spitalul comitatului.“ Așa se fă ore, cum spune foia ungu-rască?

Strychnină în locu de chinină. Esecutorul judecătorescu Steger Bodoy din Vamosmikola, în Ungaria, ținea la casa sa multe soiuri de medicamente, cu cari ajutara pe unii și pe alții. În sera de 1 Februarie însă nefericitul esecutor, pentru ca se se cureze pe sine contra unei dureri de stomach, luă din greșelă o bucată de strychnină, o învelu în bulin și o înghiți, credend că ceea ce înghite este chinină. Indată ce simți efectul înveninării, privi la sticla din care luă presupusul medicament, se convinse despre greșela sa, trânti sticla la pământ și fugi repede la farmacia din apropiere strigand: „Am înghițit strychnină în locu de chinină; ajutați-mi!“ Abia rosti însă aceste vorbe și cădu mort la pământ.

Sfășiați de urși. Economul János Toth tându lemne în pădurea Oșdolei, cercul Chezdi-Oșorheiului, fu atacat de unu urs, care-lu sfășia în bucăți. A doua zi se duse Aron Gondos și Ludvig Dane, totu din Oșdolea, în pădure ca se caute pe Toth, der și ei avură aceeași sorte. Oșdolenii se duseră atunci în pădure, afară pe cei trei consăteni ucși, der de ursu n'au datu.

Literatură.

Micul calendar portativu pe an. 1889. Anul I. Prețulu 65 cr. cu porto postal cu totu.—Acestu calendaru a eșitu de sub tiparu în tipografia diecesană din Gherla (Szamos Ujvár) și este edat de d-nul Todoru Toduță, tipografu. Cuprinde 224 pag. și pe lângă asta anunțuri și mai multe foi albe pentru inserări. Formatulu micu și corăspundătoru numelui său de: portativu. Acestu calendaristic, în cart este forte bogat, mai cuprinde între altele: Literile cirilice. Literile cirilice ca valoare numerică, diferite specii de tabele, precum: tabela literelor Duminicii, a Paștilor etc. D spre cronologia bisericăscă. Domnitorii maghiari în ordinea timpului, Domnitorii europeni etc. Autoritățile comitatelor. Inspectorii școlilor poporali. Compararea monetelor, măsurile metrice,

măsuri de lungime din streinătate, scala taxelor de timbru și tabela de interese, Unele invențiuni mai noue și altele. Dacă această încercare va fi sprijinită de publicul român, d-lu Toduță promite, că va scote pe viitor și alte soiuri de calendar.

Din camerele române.

Senatul. Ședința dela 20 Ianuarie.

La ordinea zilei interpelarea d-lui Mărzescu asupra stărei și administrației economice a mănăstirilor Neamțu, Secu și Văratu din Moldova.

D-lu G. Mărzescu mai înainte de a procede la dezvoltarea interpelării sale, constată, că e de o natură forte delicată și roga pe I. P. S. Mitropolitu alu Moldovei și Sucevei, se nu i ia în nume de rău, pentru că nu are cea mai mică intențiune de a lu atinge cătuși de puțin. Cu atătu mai multu, cu câtu acum a luat cunoscința de adresa I. P. Sale cătră sf. Sinodu, prin care constată starea jalnică, în care se afla sf. mănăstire Neamțu, care cu tôte acestea trebuie și are dreptu se existe pentru gloria bisericii naționale și onora patriei române. D-lu Mărzescu țice, că sub guvern trecut și ancheta, orânduita anume pentru a cerceta administrația Mănăstirei Neamțu, a constat că s'a călcatu sistematu legea asupra comptabilității generale a Statului, intrăba deci pe ministru ce rezultat a avut această constatare.

În privința stărei materiale a mănăstirei constată împreună cu I. P. S. mitropolitu alu Moldovei decadența și miseria în care se află ați această mare lavră a bisericii române, cu tôte că la secularizarea averilor mănăstirești s'a lăsatu acestei mănăstiri, afară de mijlocele prevădute în bugetul Statului, încă mai multe pământuri, vii, vite și alte accesorii trebuincioase unei largi, producătoare și induslătore gos odării casnice. Intrăba ce s'a făcutu cu această avere și unde s'a dusu venitul ei?

Apoi oratorulu denunță abuserile administrației economice a mănăstirei, constatand, că sumele prevădute în bugetu pentru întreținerea mănăstirei și a călugărilor, nu s'au datu la destinația lor. Mai multu, chiar lefles călugărilor încetați din vieță urmeză a se încasa multă vreme dela fiscu în beneficiul unor busunare străine. Cere der îndreptarea acestei nelegiuite stări de lucruri și a se lua cuvenitele măsuri pentru prevenirea pe viitor a unor asemenea neregularități.

D-lu T. Maiorescu, ministru alu Culturelor, regretă forte multu, că onor. interpelatoru a fostu declarat instrănatu de biserică, câtu pentru densusul n'are a deplange această nenorocire și a avut totdeuna cel mai adăncu respectu pentru biserică națională consfințită de constituția și legile organice ale țerei.

D'altmintrelea întru câtu privesce credința unui ministru, legea a prevădutu că în casu când unu eterodox s'ar întempla se devie ministru alu cultelor, la Sinod va urma a fi represintat de unu ministru ortodoxu, prin urmare e treba sf. Sinodu a regula această cestiune.

Intru câtu privesce ancheta, la care se referă interpelatorulu, ce ar fi fostu făcutu sub guvernul trecut, ministrulu declară, că n'a găsit nici unu raportu la acte. Cu tôte acestea a orânduitu anul trecut o comisiune, care a inventariatu averea sf. mănăstiri Neamțu, inventar ce a fostu dresat cu totă mi-nușiositatea și pe care lu produce în fața Senatului. Ast-fel, că unu controlu seriosu este d'acum înainte asigurat în administrația averi.

D-lu Mărzescu nu se declară satisfăcut și insistă asupra controlului riguros alu Ministerului asupra administrației economice a Mănăstirilor, fără privire la autoritatea Chiriarchiei, când e vorba de întrebuințarea banilor publici. Oratorulu spune ministrului, că e dator să vie cu unu proiectu de revizuire alu legei organice a sf. Sinodu...

D-lu Maiorescu, ministru alu cultelor, se intrăba cu mirare, ce are a face cu interpelarea revizuirea cu multu mai gravă și de o importanță de stat a legei sinodale. Intru câtu privesce obiectulu interpelării, crede că nu pôte fi răspundătoru pentru trecut, câtu pentru timpul de când e la Ministeru e în regulă și respinge ori-ce imputare. Der, se vede, că pentru interpelatoru administrația Mănăstirei Neamțu era unu pretextu pentru a arunca mărul de discordie în clerul național.

I. P. S. Iosifu, mitropolitulu Moldovei și alu Sucevei, spune, că cerend

îmbunătățirea clerului și a așezămintelor bisericăsci, biserică nu cere nimic dela contribuabili, ci din aceea avere, pe care a strins'o și păstrat'o sute de ani, pe care a luat'o Statulu spre a întempera nevoia țerei. Nu este însă exactu, după cum a înțelesu interpelatorulu forte greșitu, că Episcopatul a revendicat'averile mănăstiresci secularizate de Statu.

Pășindu la obiectulu interpelării, oratorulu arată cum se facu în interesul serviciului bisericăscu unele dislocări în personalulu călugărescu, ce n'au absolutu nimic a face cu legea comptabilității. Mai departe arată neajunsurile ce întem-pină mănăstirea în timpul verei cu mulțimea enormă a vizitatorilor, cari în cea mai mare parte, cu totu disprețulu lor pentru călugări, pretind cu sila acestora o ospitalitate largă și copioasă, de care după ce se satură, încarcă adesea pe părinții călugări cu cele mai josnice injurii... Terminand, oratorulu crede, ce este de onora țerei a menține aceste monumente naționale în buna stare ce li-se cuvine.

D-lu Mărzescu dă întelneire ministrului cultelor asupra reformei legei Sinodale și a Seminarilor.

I. P. S. Mitropolitu-Primatu rectifică arătările d-lui Mărzescu în privința imputării ce aduce administrației economice a mănăstirei, cum că face virimente de fonduri când întrebuințază la întreținere veniturile din crescerea vitelor și altele, ceea ce nu e esactu, întru câtu acesta se face tocmai pentru nevoile casei mănăstirei.

Se procede la indigenate. Impămențenirea d-lui C. Alduleanu, român din Transilvania, se votază cu mare majoritate. Senatul, după propunerea d-lui Cămărășescu, fixează Sămbăta ca zi obligatorie pentru indigenate și petițiuni.

Camera. Ședința dela 20 Ianuarie.

D. Președinte rugă pe dd. deputați să trecă în secții spre a studia legea asupra vândării bunurilor Statului.

Convocare.

„Reuniunea învățătorilor rom. gr. or. din Districtulu alu X-lea, Brașov“, va ține adunare generală estra-ordinară pe ziua de 3/15 Februarie a. c. la 9 ore a. m. în sala de desemn din edificiulu gimnasiului român de aici, la care sunt invitați prin acesta toți membrii reuniunii a lua parte.

Obiectele de pertractat:

1. Desbateri asupra raportelor comisiunilor alese de adunarea generală ultimă a reuniunii asupra Normativului școlar.

2. Rectificarea unor acte ale adunării generale ultime a reuniunii.

3. Cestiunea editării foii: „Școla și Familia“ pe anul alu IV-lea.

Din ședința comitetului central alu reuniunii, ținută la 20 Ianuarie st. v. 1889 în Brașov.

Stefanu Iosifu, Ionu Darin, președinte, secr. I.

Varietate.

Pentru „Chibiț“-eri. Jucătorii de cărți voru sci prea bine ce va se țice „chibiț“. De cele mai multe ori își este unu prietinu forte alu dracului care își stă la spate, și se am-stecă în cărți, își strică planurile și te scote uneori din fire.

Nu de multu stăpănu unu casine vieneze — în care precum se vede nu e vr'unu lucru necunoscutu joculu de cărți — a formulat 10 porunci pentru „chibiț“-eri, pe cari le a și afșat pe unu părete. Ele sunt următoarele:

I. „Chibiț“ e acela, care ia parte la iritațiunile dulci ori amare ale jocului, fără ca să-lu coste parale.

II. „Chibiț“ numai acela pôte fi, care e în stare să se dovedescă, că nu mai are nimic de pierdut.

III. Față c'unu „chibiț“ legile buneii cuviințe precum și cele ale libertății personale, nu ești dator a le observa. (Care pare a însăna, că i poți, în vreme de lipsă, astupa gura și cu puinulu.)

IV. „Chibiț“ trebu-se și țină gura în cursulu jocului, (la din contră se aplică paratulu III).

V. Dacă „chibiț“ erulu ia sēmă, că

cutare jucătoru vrea să înșele, e dator să tușescă ca ceilalți să se deschidă ochii.

VI. „Chibiț“-erulu are să pörte grijă de hainele jucătorului la ale căru spate șede.

VII. Trebuie să-i ajute acela la curățirea și umplerea pipei, chiar și din tutunulu său. Dacă pipa ori țigara jucătorului lui s'a stinsu, elu e dator să i-o aprindă.

VIII. Dacă e vinu în apropiere, elu „chibiț“-ulu, are slobozenie să törne în pocalu, der nu se și bea!

IX. E datoria „chibiț“-ului, mai departe, să ridice cartea ce a cădutu cumva sub masă și la vreme de lipsă să-o curățe.

X. În sfirșitu trebuie să scie totdeuna, că pe cine cade rëndulu la împărțirea cărților.

Cu privegherea asupra ducerii în deplinire a poruncilor de mai sus, în cafenele sunt încredințați „chelner“-ii, în casine președinții, er în casele private stăpăni casei.

Necrologu.

Din Clușiu-Mănăsturu ni-se comunică următoarele:

Se duc omenii bătrani ai școlii vechi, omeni trecuți prin foc și prin apă; se împuțineză pe și ce merge caracterese rari ale faptelor și în locul lor rămăne unu gol simțitu pe ani înainte.

Unu astfel de bătrănu cinstitu de toți perd și comuna bis. gr. cat. Clușiu-Mănăsturu, căci în ziua de 23 Ianuarie fu petrecutu la cele eterne iubitelui său cantoru Filimonu Căpușianu în alu 71-lea anu alu vieții și alu 34-lea alu funcțiunii sale ostenicioase, jelitu de fi săi plugar: Ionu, Vasiliu, Catarina, Pelagia, Maria, cu familiile lor; și cu deosebire de neconsolabilulu său fiu: Iacobu Căpușianu, substitutu de notar cerc. în Săcuieu cu socia sa Ana nasc. Cordoșiu, cu fi: Aurelu stud. în a II clasă gim., Rosalia și Laurențiu, elevi ai școlilor primare, cum și de numeroșii consăngeni și de toți parochianii și amicii.

Ceremonia funebrală se sėvėrși de cătră d-lu protopopu alu Clușiuului Gavrilă Popu, cu asistența d-lui vice-protop. onor. Nicolau Popu, a fiului acestuia, d-lu Ionu Popu parochulu Geloului, și a d-lui Basiliu Podobă, capelanulu Clușiuului, er cântările de dnii: Iacobu Mureșianu, învățătoru și cantoru în Clușiu, și de inv. localu G. Monesterianu.

Domnulu protop. G. Popu rosti frumosulu cuvėntu funebralu, er părintele capelan iertațiunile asemănand în modu bine nimeritu cantorulu cu clopotulu, încātu adecă ne îndemnă la s. rugă.

Cursulu la bursa de Viena

din 5 Februarie st. n. 1889.

Renta de aur 4%	101.90
Renta de hărtia 5%	93.85
Imprumutul căilor ferate ungare	145.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	99.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	115.25
Bonuri rurale ungare	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	105.—
Bonuri rurale Banat-Timișu	105.—
Bonuri cu cl. de sortare	105.—
Bonuri rurale transilvane	105.—
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu	99.70
Imprumutul cu premialu ungurescu	132.—
Losurile pentru regularea Tisei și Szeghedinulu	125.—
Renta de hărtia austriacă	83.80
Renta de argint austriacă	83.80
Renta de aur austriacă	111.35
Losuri din 1860	141.—
Acțiunile băncei austro-ungare	894.—
Valent împărătescu	5.67
Napoleon d'or	9.56 1/2
Mărci 100 imp germane	59.12 1/2
Livre 10 Livres sterlinge	120.75

Editoru și R-dactoru responsabilu
Iu Aurel Mureșianu

